

Ale taka zmiana jest w każdym razie tylko zmianą trybu, a nie zmianą tonacji czyli modulacją, wprowadzającą bądź przejściową, bądź na czas dłuższy inną tonikę.

Bardzo szerokie pole modulacyj ograniczamy na razie do najprostszych t. j. tych, których toniki leżą na stopniach gamy danej. W C-dur najbliższymi tonacjami będą przede wszystkim tonacje różniące się jednym znakiem, a więc V stopnia, t. j. G-dur (*Fis*), F-dur (*B*) i równoległa a-moll (*gis*), a w dalszym ciągu równoległa od G-dur — e-moll i równoległa od F-dur — d-moll, różniące się dwoma znakami (jakimi?).

Cała grupa sześciu pokrewnych tonacyj będzie się przedstawiać następująco:

C-dur, d-moll, e-moll, F-dur, G-dur, a-moll.

Ostatnia nuta gamy *h* nie może być uważana za tonikę, ponieważ obie tonacje tak dur jak *h*-moll są od C-dur zanadto oddalone.

(C. d. n.)

OBJAŚNIENIE NASZEGO DODATKU CHÓRALNEGO

Władysław Żeleński. Zaczarowana Królewna

na 4 gł. chór mieszany, Słowa Adama Asnyka, Przeróbka z pieśni
solowej J. Maklakiewicza.

Władysław Żeleński (ur. w 1837 r. w Grodkowicach pod Krakowem — zm. w 1921 r.), wybitny kompozytor polski jest autorem wielu poważnych dzieł muzycznych. Wśród nich wymienić należy opery: Stara Baśń, Janek, Goplana i t. d.

Pieśni solowych napisał Żeleński niewiele, lecz każda z nich jest arcydziełem. Zaczarowana Królewna jest pieśnią bardzo melodyjną, natchnioną i przemawiającą prostotą wyrazu i swym głębokim liryzmem. Trzeba ją zacząć śpiewać bardzo cicho i łagodnie, ażeby odtworzyć nastrój bajki.

Drugą część na 6/8 należy dyrygować na dwa, malując zlekka tło akompaniamentem la, la i wydobywając melodię sopranu na pierwszy plan. Po słowach „zwątpił“ basy oraz tenory zawodzą żałośnie i beznadziejnie, coraz to ciszej, aż do zupełnego zamilknięcia.

Następuje potem powtórzenie początku części pierwszej, którą należy śpiewać znów cicho i łagodnie z tem jednak, że koniec trzeba odtworzyć już bardzo smutno, ponieważ pieśń kończy się w tonacji minorowej.